

Actualiteiten PFAS

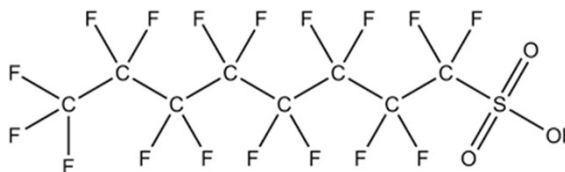
Mr. Anne de Vries, ChemLegal (a_devries@chemlegal.nl)

1

PFAS: sinds 2024 een ZZS

- PFAS: internationale OECD-definitie
 - Alle stoffen die ten minste één volledig gefluoreerde methylgroep (-CF₃) of methyleengroep (-CF₂-) bevatten, zonder dat er waterstof (-H), chloor (-Cl), broom (-Br) of jood (-I) aan gebonden is'
 - Ook trifluorazijnzuur (TFA)
- Art. 5.22a Bal: criteria voor zeer zorgwekkende stoffen
 - OSPAR-lijst voor prioritaire actie (PFAS toegevoegd in 2024)
- Risico's van Stoffen-website van RIVM: 550 individuele PFAS-stoffen (o.a. TFA)
- RIVM ZZS-PFAS tool

2

Juridische gevolgen van ZZS-kwalificatie

- Vermijdings- en reductieprogramma's (5.24 Bal)
 - Vergunningsplichtige activiteiten (H 3 Bal) met expliciete verwijzing naar § 5.4.3 Bal
 - Bv: chemische industrie, cementfabrieken, stookinstallaties, opslag gevaarlijke stoffen, staalindustrie, waterzuivering en afvalverbranding
 - IPO & VNG (2025): Onduidelijkheid VRP's en minimalisatie bij PFAS
- ZZS-emissiedatabase (art. 5.23 Bal)
- Bij vergunningsaanvraag (art. 7.27a onder c en d Omgevingsregeling):
 - info aanleveren over ZZS-emissies naar lucht en water
 - Mogelijkheden om emissies te beperken
 - Geen grenswaarden voor PFAS-uitstoot in Bal

3

Herziening vergunningen

- Vergunningen zijn niet oneindig houdbaar
 - “ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu” (art. 8.99 Bkl jo. 5.38 Ow)
 - Preventieve maatregelen ter bescherming gezondheid (art. 8.101 Bkl)
- RB Oost-Brabant 07-10-2025 (ECLI:NL:RBOBR:2025:6158)
 - Art. 5.38 Ow jo. Art. 8.99(1)(b) en (3) Bkl, verplicht wijzigen vergunningsvoorschriften + lozingsnorm
 - Geen ruimte voor belangenafweging ex art. 3:4 Awb
 - Enige beoordelingsruimte bij het bepalen van de emissiegrenswaarde

4

Bestuursrechtelijke zorgplichten

- **Art. 2.11 Bal:** voorkomen, beperken of ongedaan maken van schade aan leefomgeving
 - Voor alle milieubelastende activiteiten
 - minimalisatieplicht voor schadelijke stoffen, o.a. ZZS
 - BBT toepassen: geen bindend BBT-document voor PFAS
 - Rechtspraak: het handelen of nalaten van degene die de activiteit verricht moet onmiskenbaar in strijd zijn met de zorgplicht
 - Concretiseren met maatwerkregels of maatwerkvoorschriften
- **Art. 13 Wbb**
 - Handreiking zorgplicht onder artikel 13 Wbb bij bodemverontreiniging met PFAS (2025)
 - ABRvS 24 december 2025 (ECLI:NL:RVS:2025:6370)
 - Blussen = kerntaak overheid
 - niet aannemelijk dat PFAS-houdend blusschuim TenneT dienstig is geweest

5

Onrechtmatige daad

Uitstoter

- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 2-7-2024 (ECLI:NL:GHARL:2024:4369): vervuilen naastgelegen terrein
- Rb. Rotterdam 27 september 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:8987:
 - OD Chemours tegenover gemeenten
 - Art. 6:175 BW: geen schending bij GenX

Staat (Rb. Den Haag 11 februari 2026)

- Niet halen KRW-norm PFOS in 2027
- Geen PFAS-grenswaarden in wetgeving
- Beëindiging alle PFAS-emissie/minimalisatieverplichtingen, incl. landbouw
- Centraal vergunnings- en uitstoot register
- Vorderingen algemeen en normstellend geformuleerd
- Terughoudende toetsing: blijft Staat binnen bandbreedte zorgvuldig en redelijk beleid, geen PFAS-beleid door de rechter

6

Bodemsanering

- Gemeenten sinds 2024 bevoegd gezag bij nieuwe vervuiling
- SPUK Bodem 2026: 36 miljoen voor PFAS-monitoring + 10 miljoen voor aanpak PFAS
- Rb. Rotterdam 27-9-2023 (ECLI:NL:RBROT:2023:8987)
 - Inbreuk eigendomsrecht gemeenten
 - Geen doorkruising Wbb

7

EU-verbod

- RAC opinie over PFAS-risico's (2 maart 2026)
- SEAC draft opinie (11 maart 2026) over sociaaleconomische impact en alternatieven
 - 60-daagse publieke consultatie, finale opinie eind 2026
- Mogelijk wetsvoorstel in 2027
- Deelverboden (gefaseerde invoer) onder REACH:
 - Blusschuim
 - PFHxA in: consumententextiel, voedselverpakkingen, consumentenmengsels, cosmetica
- Kamerbrief van 21 juli 2025:
 - productverbod op handel en gebruik
 - Lozingsverbod
 - Nederland lijkt voorkeur te hebben voor EU-verbod

8

PFAS-pesticiden

- EU-verbod ziet niet op bestrijdingsmiddelen
 - Ctgb gaat een aantal pfas-pesticiden herbeoordelen
- CLM 2025: toegelaten werkzame stoffen/115 middelen bevatten PFAS
 - 150.000 kg (2010-20) → 250.000 kg (2023)
 - 46 middelen breken af tot TFA
 - Voorstel Duitsland, TFA: reprotoxisch, persistent, mobiel en toxisch en zeer persistents en zeer mobiel
 - Handelings Opties Omtrent PFAS-lozingen (HOOP, 2025): geen vermelding van PFAS-pesticiden

9

10